

การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล

The Development of The Moral Identity Indicator for Nursing Students

ผุสดี สรทอง*¹ สุวรรณี สร้อยสงค์² พิษณุสินี มงคลศิริ³ วันดี ชูชื่น¹ สรรัตน์ พลอินทร์¹ ปานิสรา สงวัฒนายุธ¹

Pussadee Srathong*¹ Suwannee Sroisong² Pitsini Mongkhonsiri³ Wandee Choochuen¹

Sarunrattana Polin¹ Panisara Songwatthanayuth¹

¹วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี จ.เพชรบุรี ประเทศไทย 76000

¹Prachomklao College of Nursing, Phetchaburi province, Thailand, 76000

²วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช จ.พิษณุโลก ประเทศไทย 65000

²Boromarajonani College of Nursing, Buddhachinaraj, Phitsanulok, Thailand, 65000

³สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ประเทศไทย 11000

³Praboromarajchanok Institute, Ministry of Public Health, Thailand, 11000

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นแบบผสมวิธี (Mixed method) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับค่านิยมหลักของคนไทย กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จรรยาบรรณวิชาชีพ อัตลักษณ์บัณฑิตของสถาบันพระบรมราชชนก และคุณธรรมอัตลักษณ์ของวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี และได้สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 20 คน โดยแบ่งคุณธรรมเป็น 3 ระดับคือ ระดับตนเอง ระดับวิทยาลัย ระดับวิชาชีพ นำแบบสอบถาม ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจได้ค่า IOC = .67-1.00 ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha Coefficient : α) เท่ากับ .976 แล้วนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จำนวน 364 คน วิเคราะห์ด้วย สถิติ Factor loading และ CFA ผลการวิจัยพบว่า 1) ตัวบ่งชี้คุณธรรมอัตลักษณ์ของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 3 ระดับ 52 ตัวบ่งชี้ โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Kaiser-Meyer-Olkin Measure = .954 Chi square = 5709.06, df = 231 p = .000)

คำสำคัญ: คุณธรรมอัตลักษณ์ ตัวบ่งชี้ นักศึกษาพยาบาล

Abstract

The purposes of this mixed-method research were to study and develop the components of moral identity indicators (MII) for student nurses at Phrachomklao Phetchaburi College of Nursing (PCKCN). A qualitative study at the initial stage of the study was conducted by reviewing literatures regarding Thai's core values, Thai Qualification Framework for Higher Education, Nursing Ethics, Identities of PCKCN's Graduates, and moral identity of PCKCN. In-depth interviews 20 persons among administrators, constructors, students, and graduate users also yielded key Informants for the construction of the MII questionnaire. The developed MII questionnaire was composed of three levels of MII: individual level, college level and professional level, validated by three ethics experts (IOC = .67-1.00) and obtained good internal reliability of the questionnaire (Cronbach's Alpha

Corresponding Author: *E-mail: pussadee10@yahoo.com

วันที่รับ (received) 30 ธ.ค. 2563 วันที่แก้ไขเสร็จ (revised) 5 เม.ย. 2564 วันที่ตอบรับ (accepted) 10 เม.ย. 2564

Coefficient: $\alpha = .976$). Language improvement was performed. The questionnaire was then applied to test among 364 student nurses of PCKCN. Moral identity indicators were analyzed by Factor Loading and Confirmatory Factor Analysis (CFA). Results revealed that MII for student nurses at PCKCN comprised of 52 indicators showed consistency of the developed model and evidenced data (Kaiser-Meyer-Olkin Measure = .954 Chi square = 5709.06, df = 231 p = .000)

Keywords: moral identity indicators, nursing students

บทนำ

วิชาชีพพยาบาล เป็นวิชาชีพที่ต้องใช้รับผิดชอบอย่างมาก ซึ่งการพยาบาลเป็นสิ่งที่ทำกับบุคคลที่มีชีวิตและจิตใจ ดังนั้นจึงต้องกระทำด้วยจิตใจที่มีเมตตา กรุณา โดยมุ่งหวังให้พ้นจากความทุกข์ทรมาน ผู้ป่วยหรือผู้ที่ได้รับความทุกข์ทรมาน หลุดพ้นจากสภาพความทุกข์ ซึ่งสภาการพยาบาลได้กำหนดเป็นจรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาล (code of ethics)¹ ในสร้างพยาบาลที่ดี ซึ่งมีทั้งความรู้ ความสามารถทางการพยาบาลยังก่อปรด้วยคุณสมบัติที่พร้อมจะให้บริการด้วยจิตใจที่มีเมตตา กรุณา และความรับผิดชอบ² การปลูกฝังคุณธรรมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาพยาบาลเพื่อให้เกิดบรรทัดฐานของความประพฤติที่ดี ซึ่งสถาบันพระบรมราชชนกเป็นสถาบัน การศึกษาที่ผลิตพยาบาลให้กับกระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ปี 2563-2567 โดยเน้นการพัฒนา ด้านคุณธรรมจริยธรรม คือ บุคลากรทางการศึกษา มีคุณภาพสูงทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรม กำหนดตัวชี้วัดสมรรถนะของบัณฑิตที่ตอบสนองอัตลักษณ์ไว้ 3 ประการ คือ จิตบริการ การคิดวิเคราะห์ และการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ³ คุณธรรมอัตลักษณ์ เป็นสิ่งที่สถาบันการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน นักศึกษา⁴ ซึ่งศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ⁵ ได้กล่าวถึง คุณธรรมอัตลักษณ์ ว่าเป็นการระบุพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวกของคุณธรรมเป้าหมายแต่ละด้านที่โรงเรียนได้คัดเลือกไว้แล้ว โดยจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย เช่น ความซื่อสัตย์ของนักเรียน ได้แก่ การไม่ลอกการบ้านเพื่อน เป็นต้น วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาและร่วมกันกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ ซึ่งได้คุณธรรมเป้าหมายคือ รับผิดชอบต่อชีวิต จิตอาสา และประกาศเจตนารมณ์ประจำปี⁶ แต่ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษายังไม่มีเครื่องมือในการวัดคุณธรรม อัตลักษณ์ของนักศึกษา⁷ ที่ตรงกับคุณธรรม

อัตลักษณ์ที่วิทยาลัยกำหนด ผู้วิจัยจึงทำการศึกษา การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมอัตลักษณ์ ของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นสารสนเทศสำหรับการบริหารและการตัดสินใจในเชิงการบริหารงานด้านการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ให้มีตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของวิทยาลัย และเป็นพยาบาลที่ดีมีคุณภาพให้กับสังคมต่อไปต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากจรรยาบรรณวิชาชีพ¹ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ⁸ อัตลักษณ์บัณฑิตของสถาบันพระบรมราชชนก³ และคุณธรรมอัตลักษณ์ ของวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี⁶ จากนั้นนำมาสร้างแบบสอบถาม เมื่อรวบรวมข้อมูลรวมทั้งหมดจำนวน 61 ข้อแยกเป็น 3 ด้านคือระดับตนเอง ระดับวิทยาลัย ระดับวิชาชีพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed method) ประกอบด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) สร้างแบบวัดคุณธรรมอัตลักษณ์ แล้วดำเนินการสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามวัดพฤติกรรมคุณธรรมอัตลักษณ์ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับคุณธรรมอัตลักษณ์

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงถึงคุณธรรมอัตลักษณ์

จำนวน 20 คน จากผู้รู้เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 20 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา ครูพี่เลี้ยงจากแหล่งฝึก โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตัวแทนสโมสรนักศึกษา ตัวแทนนักศึกษา สัมภาษณ์ผู้รู้จนข้อมูลอิ่มตัว แล้วนำข้อมูลมาสร้างแบบสอบถาม ประชากร คือ นักศึกษาของวิทยาลัยพยาบาล พระจอมเกล้าจังหวัดเพชรบุรี ปีการศึกษา 2563 มีจำนวนทั้งหมด 400 คน

กลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดให้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้มาเป็นแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 364 คน

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสาร การวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยคณะผู้วิจัยสร้างขึ้น ในการสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จะถามเกี่ยวกับคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล ที่ควรมี เช่น พยาบาลที่จบมาจากวิทยาลัยพยาบาล ควรมี ลักษณะอย่างไร จากนั้นนำไปให้ผู้รู้เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ นักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัด เพชรบุรี

ขั้นตอนที่ 3 สร้างข้อคำถามที่มีความเหมาะสม จากการข้อสรุปจากการสัมภาษณ์ และการทบทวนวรรณกรรม และสามารถวัดได้ตรงในแต่ละตัวแปรเพื่อพัฒนาเป็น แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากต่อไป แบบวัด พฤติกรรมบ่งชี้คุณธรรมอัตลักษณ์

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมด้านภาษาโดยคุณภาพของแบบสอบถาม รายข้อวัดด้วย ค่าดัชนี IOC (item-objective Congruence) มีค่า .67-1.00 จากนั้นนำไปทดสอบครั้งที่ 1 กับนักศึกษา พยาบาลศาสตบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี จักรีราช จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ สูตรสหสัมพันธ์เพียร์สัน คัดเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าอำนาจ จำแนกผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ที่คำนึงถึงความครอบคลุม

ตามนิยามศัพท์ และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient : α) แล้วปรับแก้ข้อคำถาม จัดชุดข้อ คำถามใหม่ ได้ชุดคำถาม 61 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด ทั้งฉบับ เท่ากับ .976

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบวัดที่ปรับแก้ข้อคำถาม 61 ข้อ ไปทดสอบหาตัวบ่งชี้คุณธรรมอัตลักษณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ตรวจสอบความ เหมาะสมของขนาดตัวอย่างจากค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy เท่ากับ .955 แสดงว่า ขนาดกลุ่มตัวอย่างเหมาะสม เนื่องจากมีค่ามากกว่า 0.5 และ ตรวจสอบเมตริกสหสัมพันธ์ของประชากรด้วย Bartlett's test มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig. = .001) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกระทำกับข้อมูลด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory factor analysis: EFA) เพื่อนำไปใช้วัดตามองค์ ประกอบในตัวบ่งชี้คุณธรรมอัตลักษณ์ของนักศึกษาวิทยาลัย พยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

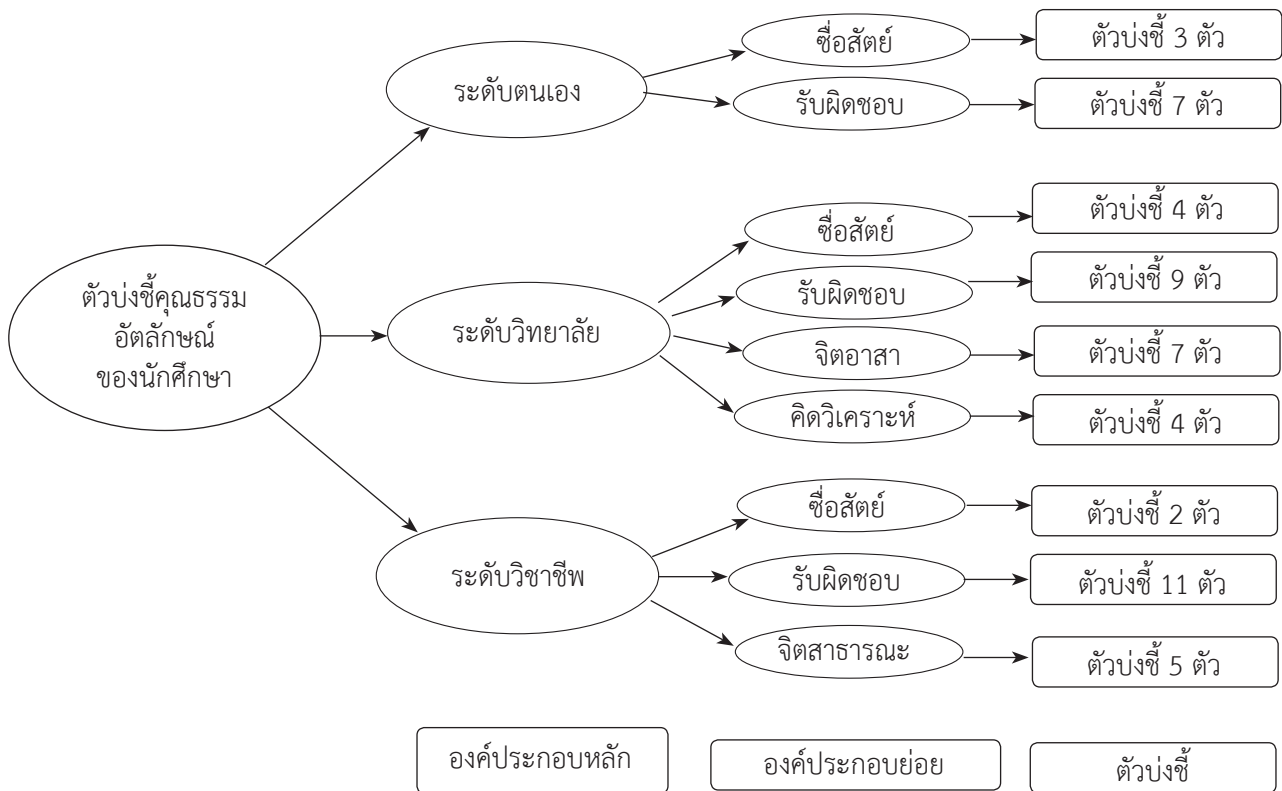
ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล เดือน ตุลาคม - พฤศจิกายน 2563

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติโครงการจากคณะกรรมการ จริยธรรมการวิจัยในคน วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรีเอกสารรับรองเลขที่ IRB เลขที่ PCK REC08/2563 วันที่รับรอง 14 กันยายน 2563 วันหมดอายุ 13 กันยายน 2564

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอตัวบ่งชี้คุณธรรมอัตลักษณ์ของ นักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ระดับ 52 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) ระดับตนเอง 2) ระดับวิทยาลัย และ 3) ระดับวิชาชีพ 1) ระดับตนเองมี 3 องค์ประกอบ องค์ประกอบด้านความซื่อสัตย์ มี 3 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบด้านความรับผิดชอบ มี 7 ตัวบ่งชี้ 2) ระดับวิทยาลัยมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบ ด้านความซื่อสัตย์ มี 3 ตัวบ่งชี้ ด้านความรับผิดชอบ มี 4 ตัวบ่งชี้ ด้านความมีจิตอาสา มี 7 ตัวบ่งชี้ และด้านการคิดวิเคราะห์ 4 ตัวบ่งชี้ 3) ระดับวิชาชีพมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบ ด้านความซื่อสัตย์ มี 2 ตัวบ่งชี้ ด้านความรับผิดชอบ มี 11 ตัว บ่งชี้ ด้านจิตสาธารณะมี 5 ตัวบ่งชี้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงผลการวิจัย

การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักและตัวบ่งชี้คุณธรรมอัตลักษณ์ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ จากนั้นนำข้อมูลมาทดสอบความเหมาะสมของข้อมูลตาม ข้อตกลง

เบื้องต้นของสถิติ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักและตัวบ่งชี้คุณธรรมอัตลักษณ์ของนักศึกษา วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการพิจารณาความเหมาะสมของข้อมูล

ตัวบ่งชี้คุณธรรม อัตลักษณ์	Bartlett's Test of Sphericity		Kaiser-Mayer-Olkin Measure of Sampling Adequacy : (MSA)		
	Approx. Chi-Square	df	Sig.	ค่าที่เหมาะสม	ค่าที่ได้
ระดับตนเอง	667.605	36	.000	.5	.802
ระดับวิทยาลัย	4142.188	171	.000	.5	.926
ระดับวิชาชีพ	5431.654	210	.000	.5	.951

จากตารางที่1 จะเห็นว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบหลักว่า สามารถทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจได้หรือไม่ด้วยค่าดัชนี ไคเซอร์-เมเยอร์-ออลกิน (The Kaiser-Mayer-Olkin Measure of Sampling

Adequacy) ในแต่ละองค์ประกอบหลักมีค่าเท่ากับ .802 .926 และ .951 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าสูงกว่า .50 และค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก จึงมีความเหมาะสมในการนำข้อมูลไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและ

ค่าไคสแควร์ ที่ได้จาก Bartlett's Test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 667.605, 4142.188 และ 5431.654 ตามลำดับ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $< .001$ ทั้ง 3 องค์ประกอบหลัก มีค่า $p = .001$ ดังนั้นสรุปได้ว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน เมทริกซ์สหสัมพันธ์จึงเหมาะสม

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจองค์ประกอบหลักระดับตนเอง ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี แสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวนและร้อยละสะสมของความแปรปรวนองค์ประกอบหลักระดับตนเองของนักศึกษาพยาบาล

ระดับตนเององค์ประกอบย่อย	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละสะสมของความแปรปรวน
ข้อสัจ	1.270	11.542	11.542
รับผิดชอบ	3.527	32.063	43.605

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจองค์ประกอบหลักระดับตนเองของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี พบว่าได้ 2 องค์ประกอบย่อย 10 ตัวบ่งชี้ ด้านข้อสัจมี 3 ตัวบ่งชี้ ด้านความรับผิดชอบ มี 7 ตัวบ่งชี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวบ่งชี้ทั้ง 10 ตัวบ่งชี้ ได้ร้อยละ 43.605 โดยมีค่าไอเกน เท่ากับ 1.270 และ 3.527 ตามลำดับ

องค์ประกอบย่อยที่ 1 ด้านข้อสัจมี 3 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้สูงสุด คือร้อยละ 11.542 มีค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้ตั้งแต่ .799-.583 เรียงลำดับค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ทำการบ้านด้วยตนเอง 2) ไม่ทุจริตในการทำข้อสอบ 3) ปฏิบัติตามหลักคำสอนศาสนา ที่นับถือ

องค์ประกอบย่อยที่ 2 ด้านความรับผิดชอบ มี 7 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 32.063 มีค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้ตั้งแต่ .833 - .529 เรียงลำดับค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ออกกำลังกายประจำอย่างน้อย 3 ครั้ง/สัปดาห์ 2) เข้าเรียนทุกวิชาอย่างสม่ำเสมอ 3) ใช้สื่อการสอน ใช้วัสดุอุปกรณ์ พอประมาณคุ้มค่า 4) เสริมสร้างกำลังใจให้กับตนเอง 5) ตั้งใจเรียนจนจบ/ฝึกฝนตนเอง/ทำงานให้สำเร็จ 6) ส่งการบ้าน/ส่งงาน ตรงเวลา ทุกครั้ง 7) ใช้จ่ายเงิน ทรัพย์สินของตนเอง ประหยัด คุ้มค่า มีเหตุมีผล

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจองค์ประกอบหลักระดับวิทยาลัย ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี แสดงได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวนและร้อยละสะสมของความแปรปรวนองค์ประกอบหลักระดับวิทยาลัย ของนักศึกษาพยาบาล

ระดับวิทยาลัยองค์ประกอบย่อย	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละสะสมของความแปรปรวน
ข้อสัจ	11.414	43.901	43.901
รับผิดชอบ	2.513	9.665	53.567
จิตอาสา	1.556	5.985	59.551
คิดวิเคราะห์	1.210	4.652	64.204

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ องค์ประกอบหลักระดับวิทยาลัย ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี พบว่าได้ 3 องค์ประกอบย่อย 10 ตัวบ่งชี้ สามารถร่วมกันอธิบาย ความแปรปรวนของตัวบ่งชี้ทั้ง 22 ตัวบ่งชี้ ได้ร้อยละ 43.605 โดยมีค่าไอเกนเท่ากับ 11.414, 2.513 และ 1.556 ตามลำดับ ดังนี้

องค์ประกอบย่อยที่ 1 ด้านชื่อเสียงมี 4 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้สูงสุด คือร้อยละ 43.901 มีค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้ตั้งแต่ .904-.529 เรียงลำดับค่าน้ำหนัก ของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ไม่นำของคนอื่น มาเป็น ของตน 2) ไม่พูดโกหก พูดส่อเสียด และไม่กล่าวหาผู้อื่น 3) ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น 4) ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

องค์ประกอบย่อยที่ 2 ด้านความรับผิดชอบมี 9 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้สูงสุด คือร้อยละ 9.665 มีค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้ตั้งแต่ .729-.506 เรียงลำดับค่าน้ำหนัก ของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ยิ้ม ไหว้ ทักทาย เคารพ สุภาพ อ่อนน้อม จนเป็นนิสัย 2) ตอบแทนคุณแก่พ่อแม่ ครูและผู้ที่มีการคุณเสมอ 3) เข้าแถวยืนตรงเคารพธงชาติ/ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา/มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง กับสถาบันพระมหากษัตริย์ 4) เมื่อเจอปัญหา รู้จักควบคุมอารมณ์ ตนเองเสมอ 5) รักษาทรัพย์สิน ของวิทยาลัยและใช้ทรัพยากร อย่างประหยัด 6) ปฏิบัติตามจารีตประเพณี ศีลธรรม ข้อตกลง ข้อปฏิบัติ ข้อบังคับ ระเบียบ แบบแผน กฎหมาย 7) ตรงต่อเวลา ในการปฏิบัติงานตามที่ระเบียบกำหนด (เช่น การส่งงาน

มาทำงาน) 8) ตั้งชื่อยตามที่ได้กำหนด 9) ยอมรับปัญหาและ เคารพปัญหาให้ดีที่สุด

องค์ประกอบย่อยที่ 3 ด้านจิตอาสา มี 7 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้สูงสุด คือร้อยละ 4.652 มีค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้ตั้งแต่ .758-.616 เรียงลำดับค่าน้ำหนัก ของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย ดังนี้

1) แบ่งปันทรัพย์สิน แรงกาย เวลา ความคิด เพื่อ พัฒนาวิทยาลัย 2) ปฏิบัติตน/ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ ส่วนรวม 3) ช่วยเหลือครู ทีมพยาบาล เพื่อน 4) จัดหรือเข้าร่วม กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และสังคม 5) ให้คำปรึกษา แนะนำ ข้อคิด ความรู้ ความถนัดของตนเอง 6) ช่วยเหลือ กิจกรรมของวิทยาลัย 7) ลงมือช่วยเหลือ ผู้อื่น ด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน

องค์ประกอบย่อยที่ 4 ด้านการคิดวิเคราะห์ มี 4 ตัว บ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้สูงสุด คือร้อยละ 4.652 มีค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้ตั้งแต่ .706-.647 เรียงลำดับค่าน้ำหนัก ของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย ดังนี้ 1) มีความสามารถคิด สร้างสรรค์และผลิตนวัตกรรมได้ 2) วางแผน การเรียน การ ทำงาน บนฐาน ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร 3) คิดสามารถวิเคราะห์ ปัญหาต่างๆ ได้และเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม 4) ค้นคว้า หาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ทั้งใน และนอกห้องเรียน อย่างสม่ำเสมอ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจองค์ประกอบ หลักระดับวิชาชีพ ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาล พระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี แสดงได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าไอเกน ร้อยละของความแปรปรวนและร้อยละสะสมของความแปรปรวนองค์ประกอบหลักระดับวิชาชีพของ นักศึกษา พยาบาล

ระดับวิชาชีพองค์ประกอบย่อย	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน	ร้อยละสะสมของความแปรปรวน
ชื่อเสียง	12.385	51.606	51.606
รับผิดชอบ	1.720	7.169	58.775
จิตสาธารณะ	1.077	4.487	63.262

จากตารางที่ 4 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ องค์ประกอบหลักระดับวิชาชีพ ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี พบว่าได้ 3 องค์ประกอบย่อย 18 ตัวบ่งชี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวบ่งชี้ทั้ง 18 ตัวบ่งชี้ ได้ร้อยละ 51.606 โดยมีค่าไอเกนเท่ากับ 12.385, 1.720 และ 1.077 ตามลำดับ ดังนี้

องค์ประกอบย่อยที่ 1 ด้านซื่อสัตย์ มี 2 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้สูงสุด คือร้อยละ 51.606 มีค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้ตั้งแต่ .862-.748 เรียงลำดับค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ไม่นำข้อมูลผู้รับบริการไปเผยแพร่ 2) รักษาความลับของผู้รับบริการ

องค์ประกอบย่อยที่ 2 ด้านรับผิดชอบ มี 11 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้สูงสุด คือร้อยละ 7.169 มีค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้ตั้งแต่ .750-.638 เรียงลำดับค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย ดังนี้ 1) รักษาสาธารณสมบัติของโรงพยาบาลเสมอ 2) ใส่ใจเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ 3) ยอมรับผลการกระทำของตนเอง ทั้งด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย 4) ยอมรับความแตกต่างทางความคิด เพื่อให้งานบรรลุผลตามที่ต้องการ ไม่เอารัดเอาเปรียบกันและกัน 5) ดูแลสิทธิผู้รับบริการตามที่ควรจะได้ 6) ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานกับทีมให้บรรลุผลที่ผู้ป่วย 7) เสียสละแบ่งปัน ความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่น 8) ชื่นชมส่งเสริม สนับสนุนให้กำลังใจ ยกย่องคนทำความดี 9) พร้อมเพรียง กลมเกลียว ประองตอง และเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน 10) พยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น 11) ให้บริการด้วย ใจเป็นกลาง ไม่มีอคติ

องค์ประกอบย่อยที่ 3 ด้านจิตสาธารณะมี 5 ตัวบ่งชี้ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้สูงสุด คือร้อยละ 7.169 มีค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้ตั้งแต่ .753-.650 เรียงลำดับค่าน้ำหนักของตัวบ่งชี้จากมากไปน้อย ดังนี้ 1) มีความรัก ปรารถนาจะให้ผู้อื่นเป็นสุขเสมอ 2) เมื่อช่วยเหลือ แบ่งปันผู้อื่นไม่หวังผลตอบแทน 3) เคารพผู้อื่น เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ 4) ช่วยเหลือผู้อื่นทั้งทางกายและวาจา 5) ไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น

การอภิปรายผลการวิจัย

ตัวชี้วัดคุณธรรมอัตลักษณ์ขององค์ประกอบหลักจะประกอบด้วยระดับตนเอง ระดับวิทยาลัย และระดับวิชาชีพ ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

องค์ประกอบหลักที่ 1 ตัวชี้วัดคุณธรรมอัตลักษณ์

ระดับตนเอง ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี พบว่าได้ 2 องค์ประกอบย่อยประกอบด้วย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ซึ่งเป็นคุณธรรมที่ได้จากการปลูกฝังจากครอบครัว และรับผิดชอบต่อตนเอง ที่สอดคล้องกับแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่พึงประสงค์ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาไทย⁹ นักศึกษาพยาบาลควรส่งเสริมความซื่อสัตย์ให้เป็นคุณสมบัติที่ติดตัวซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตขั้นต้นความซื่อสัตย์ในระดับตนเอง ทำการบ้านด้วยตนเอง ไม่ทุจริตในการทำข้อสอบ ปฏิบัติตามหลักคำสอนศาสนาที่นับถือ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จะรับผิดชอบต่อในกิจกรรมที่เป็นของตนเองต้องทำในระหว่างที่เป็นนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ ออกกำลังกายประจำอย่างน้อย 3 ครั้ง/สัปดาห์ การเสริมสร้างกำลังใจให้กับตนเอง การส่งการบ้าน/ส่งงานตรงเวลาทุกครั้ง การเข้าเรียนทุกวิชาอย่างสม่ำเสมอ การใช้สื่อการสอน ใช้วัสดุอุปกรณ์ พอประมาณคุ้มค่า การตั้งใจเรียนจนจบ ฝึกฝนตนเองทำงานให้สำเร็จ และใช้จ่ายเงิน ทรัพย์สินของตนเอง ประหยัด คุ้มค่า มีเหตุมีผล ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนทุกคนมีค่านิยมหลัก ซึ่งเป็นพฤติกรรมของคนไทย⁶

องค์ประกอบหลักที่ 2 ตัวชี้วัดคุณธรรมอัตลักษณ์ระดับวิทยาลัย ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี พบว่าได้ 4 องค์ประกอบย่อยประกอบด้วย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ จิตอาสา และการคิดวิเคราะห์ ด้านความซื่อสัตย์ ได้แก่ ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ไม่นำของของคนอื่น มาเป็นของตน ไม่พูดโกหก พูดส่อเสียด และไม่กล่าวหาผู้อื่น ไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงานตามที่ระเบียบกำหนด (ส่งงาน) ทั้งขณะตามที่ได้กำหนด ยอมรับปัญหาและเผชิญปัญหาให้ดีที่สุด รักษาทรัพย์สิน ของวิทยาลัยและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด ปฏิบัติตามจารีตประเพณี ศีลธรรม ข้อตกลง ข้อปฏิบัติ ข้อบังคับ ระเบียบ แบบแผน กฎหมาย ยึด ใญ่ ทักทาย เคารพ สุภาพ อ่อนน้อม จนเป็นนิสัย ตอบแทนคุณแก่พ่อแม่ครูและผู้ที่มีการอุปการคุณเสมอ เข้าแถวยืนตรงเคารพธงชาติ เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ เมื่อเจอปัญหารู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองเสมอ ด้านจิตอาสา ได้แก่ แบ่งปันทรัพย์สิน แรงกาย เวลา ความคิด เพื่อพัฒนาวิทยาลัย ปฏิบัติตน ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ช่วยเหลือครู ทีมพยาบาล เพื่อน จัดหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ต่อส่วนรวม และสังคม ให้คำปรึกษา แนะนำ ข้อคิด

ความรู้ ความถนัดของตนเอง ช่วยเหลือกิจกรรมของวิทยาลัย ลงมือ ช่วยเหลือ ผู้อื่น ด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน ด้านการคิดวิเคราะห์ ได้แก่ มีความสามารถคิดสร้างสรรค์ และผลิตนวัตกรรมได้ วางแผน การเรียน การทำงาน บนฐานความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร สามารถวิเคราะห์ ปัญหาต่างๆ ได้ และเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่ง เรียนรู้ต่างๆ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน อย่างสม่ำเสมอ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง มีสติในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งพฤติกรรมบ่งชี้ เป็น การปฏิบัติที่ทำให้ทุกคนที่อยู่ในวิทยาลัยอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สอดคล้องกับการกล่าว “นักศึกษาถูกคาดหวังว่า จะต้องสร้างผลงานทางวิชาการ การทุจริตทางวิชาการเป็น การกระทำที่บั่นทอนความเข้มแข็งของสังคม โดยรวม เนื่องจากการเรียนรู้ในสถาบันการศึกษา การศึกษาค้นคว้าผลงานทางวิชาการ และประโยชน์ไปใช้ในการพัฒนาประเทศชาติ”¹³

องค์ประกอบหลักที่ 3 ตัวชี้วัดคุณธรรมอัตลักษณ์ ระดับวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาล พระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี พบว่าได้ 3 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย ชื่อสัตย์ รับผิดชอบ และจิตสาธารณะ ด้านความซื่อสัตย์ ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ ไม่นำข้อมูล ผู้รับบริการไปเผยแพร่ และรักษาความลับของผู้รับบริการ ด้านความรับผิดชอบต่อ ประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ ยอมรับ ความแตกต่างทางความคิด เพื่อให้งานบรรลุผลตามที่ต้องการ ไม่เอารัดเอาเปรียบกันและกัน ดูแลสิทธิผู้รับบริการตามที่ ควรจะได้ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานกับทีมให้บรรลุผลที่ผู้ป่วย เสียสละแบ่งปัน สุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่น ชื่นชมส่งเสริม สนับสนุนให้กำลังใจ ยกย่อง คนทำความดี พร้อมเพรียง กลมเกลียว ประองตอง และเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน พยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น ให้บริการด้วย ใจเป็นกลาง ไม่มีอคติ รักษาสาธารณสมบัติของโรงพยาบาล เสมอ ใส่ใจ เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ยอมรับผลการกระทำของตนเอง ทั้งด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย และด้านจิตสาธารณะ ได้แก่ มีความรัก ปราศรณาจะให้ผู้อื่นเป็นสุขเสมอ เมื่อช่วยเหลือ แบ่งปันผู้อื่นไม่หวังผลตอบแทน เคารพผู้อื่น เห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ ช่วยเหลือผู้อื่นทั้งทางกายและวาจา ไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น ให้ข้อมูลที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง จะเห็นว่าพฤติกรรม บ่งชี้ที่แสดง ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อ และเมตตากรุณา เป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งสภาการพยาบาลได้มีการกำหนดข้อบังคับ สภาการพยาบาล¹ ว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

การพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นพื้นฐาน ของชีวิตในการอยู่ร่วมกันของคน ในองค์กรและวิชาชีพ ให้มีความสุขและความเข้มแข็งของวิชาชีพต่อไป

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

แบบวัดตัวบ่งชี้คุณธรรมอัตลักษณ์ที่พัฒนาขึ้น เหมาะสมกับสถาบันการศึกษาของพยาบาลที่พัฒนาและ ปลุกฝังคุณธรรมอัตลักษณ์ที่ประกอบด้วย ชื่อสัตย์ รับผิดชอบ จิตอาสา ส่วนสถาบันการศึกษาพยาบาลอื่นๆ ควรพัฒนาแบบ วัดให้ตรงคุณธรรมอัตลักษณ์ของสถาบันที่กำหนด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

ควรศึกษาเปรียบเทียบคุณธรรมอัตลักษณ์ของ นักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข และสถาบันอื่นๆ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ที่ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิจัย

References

1. Thailand Nursing and Midwifery Council. Ethics Promotion Guide for Nursing Organizations: Mechanisms and Practices 1, editor. Nontaburi: Golden Point Co., Ltd.; 2015. (in Thai)
2. World Health Organization. Nurse educator core competencies. Geneva: The WHO Document Production Services. 2016.
3. Division of Strategy PI. Strategic Plan of Praboromarajchanok Institute (2020-2024). Nonthaburi, Thailand: The Ministry of Public Health; 2019. (in Thai)
4. Praboromarajchanok Institute. Learning outcomes evaluating and assessing tools according to Thai Qualification Framework for Higher Education in Bachelor Degree in Nursing Curriculum (Update Curriculum 2017). Nonthaburi, Thailand: Praboromarajchanok Institute, The Ministry of Public Health; 2018. (in Thai)

5. Siritarungsri B. Graduate Nurses Identity from Distance Learning Curriculum. International Journal of Teaching, Education and Learning. 2018;2(2):20-34.
6. Center of Virtuous School, Foundation of Virtuous Youth. Handbook of arrangement of activities to develop virtuous schools. 3^{ed}. The Crown Property Bureau: Sahamitr Printing and Publishing, Ltd. ; 2017.
7. Department of Strategy and Quality Development PCKCN. Annual Report of Achieved Outcomes Consistence with Strategic and Action Plan in the Fiscal Year 2018. Phetchaburi: Phrachomklao Phetchaburi College of Nursing; 2018. (in Thai)
8. Phantuwat P. Saengfuang V. Development and utilization of research tools in activities enhancing ethics, follow-up, and life skills for students in a long-term. Journal of Thai Ombudsman 2020;13(2):81-119 (in Thai)
9. The Ministry of Education. Educational Development Plan of the Ministry of Education No. 12 (2017-2021). Ministry of Education, Thailand Bureau of Policy and Strategy, Office of the Permanent Secretary; 2017. (in Thai)
10. Tangchitcharoenkhul R, Kijtorntam W, Anusasananan S. Pikun Ekwarangkoon P., Tangjitjaroenkun J. Guideline for Desired Morality and Ethics Cultivation of Thai Higher Education Students. Journal of Behavioral Science. 2017;23(1):148-68. (in Thai)
11. Phrapromkunaporn (P.O.Payutto). Puthatham Extended Issue. Bangkok: University of Southeast Asia; 2019. (in Thai)
12. Sarakshetrin A, Songwatthanayuth P, Panawatthanapisit S. Learning Strategy in Nursing Education toward The Development of The Twenty-First Century Learning Skills. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2019;20(3): 18-26. (in Thai)
13. Thailand Nursing and Midwifery Council. Ethics Promotion Guide for Nursing Organizations : Mechanisms and Practices 1, editor. Nontaburi: Golden Point Co., Ltd.; 2015. (in Thai)
14. Yamsuda T. Academic corruption : Problems that undermine the strength of society Journal of Naval Medicine 2017. (3),175-181. (in Thai)